Pispala SU
Välitie 4
Siirtonen Lauri

SUOMI-UNKARI

Tässä numerossa mm.

VAPPU BUDAPESTISSA
ÄÄNIOIKEUDESTA JA VAALEISTA
MISKOLCIA RAKENNETAAN
UNKARIN III KUVATAITEIDEN NÄYTTELY
UUTISIA UNKARISTA

N:o 5

Hinta 30 mk

SUOMI-UNKARI

SUOMI—UNKARI SEURA r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

Julkaisija: **SUOMI—UNKARI SEURA r.y.**

Toimitusneuvosto: **Suomi—Unkari Seuran johtokunta**

Päätoimittaja: **Marja Helin**

Toukokuun 15 pnä 1953

SISÄLTÖ:

Lehti ilmestyy 12 kertaa vuodessa

Toimituksen ja konttorin osoite: **Helsinki, Mikonkatu 8. A. 13.**

TILAUSHINNAT:

Vuosikerta 300 markkaa, irtonumerohinta 30 markkaa.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postitoimipaikat ja Rautatiekirjakauppa.

Painettu Helsingissä 1953, Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön kirjapainossa.

I kansisivu: ”Eläköön huhtikuun neljäs ja Unkarin vapautuksen kahdeksas vuosipäivä!” on unkarilaisena tekstinä tälle kuvalle, jossa näemme pioneerityttöjä taustanaan vapaudenpatsas Budapestin Gellért-vuorella.

II kansisivu: Yleisöä seuraamassa Budapestin sotilasparaatia huhtikuun neljäntenä, Unkarin vapautuksen päivänä.

Takakansi: Osa taiteilija Endre Domanovszkyn maalausta, joka kuvaa Unkarin maatalouden uudistamista ja on ollut esillä Moskovan maatalousnäyttelyn unkarilaisessa paviljongissa. (Unkarin III. kuvataiteiden näyttely)

Takakannen sisäsivu: Zsigmond Kisfaludi-Strobl: ”Teräksenvalaja”. (Unkarin III. kuvataiteiden näyttely)

Tätä numeroa seuraa liite.

Unkarin kansa VIETTI VAPPUA rauhantunnuksin

Monien unohtumattomassa muistissa on vielä viimevuotinen vappu Budapestissa. Miljoonapäisen kulkueen kärjessä astelivat Unkarin raskaanteollisuuden jättiläisen, Csepelin Mátyás Rákosi-tehtaiden, Punaisen Csepelin työläiset ja insinöörit. Rivistön kärjessä kulki nuori upseeri — jokainen tiesi sanomattakin, että hän oli Punaisen Csepelin entinen sorvaaja tai sulattotyöläinen, josta oli tullut Unkarin kansanarmeijan upseeri. Oikealla kädellään hän talutti mustapukuista talonpoikaisnaista, joka oli kietonut huivin kevyesti päähänsä, miehen vasen käsi oli hänen nuoren vaimonsa käsipuolessa. He hymyilivät tuntiessaan rakkauden joka puolelta tulvivan heitä vastaan. Jokainen katseli mielihyvällä näitä kolmea ihmistä, jotka ylpeinä vastasivat satojen tuhansien katsojien tervehdyksiin. Vanha talonpoikaisnainen oli ylpeä työläispojastaan, josta oli tullut upseeri. Nuori vaimo oli ylpeä komeasta miehestään ja ylpeä myös omasta työstään, sillä olihan hän itsenäinen, miesten kanssa täysin tasa-arvoinen työläinen maan suurimmassa teollisuuslaitoksessa. Nämä kolme ihmistä ovat jääneet mieleemme rauhan ja työn elävinä muistomerkkeinä.

Kuten kaikissa maissa, Unkarissakin vappu on rauhan puolesta taistelevien ihmisten suuri joukkokatselmus. Rauha on työväenluokan vanha vaatimus. Jo Kansainvälisen työväenyhdistyksen pääneuvosto kirjoitti julkilausumassaan 23. 7. 1870: ". . . vastakohtana vanhalle yhteiskunnalle, joka on liitossa taloudellisen kurjuuden ja poliittisen mielettömyyden kanssa, syntyy uusi yhteiskunta, jonka kansainvälisenä periaatteena tulee olemaan rauha, sillä kaikkien kansojen kesken tulee vallitsemaan vain yksi periaate: työ". Taistelu molempia maailmansotia vastaan samoin kuin taistelu kolmannen maailmansodan estämiseksi osoittaa, että työväenluokka on pysynyt tälle päämäärälleen uskollisena. Eikä ole sattuma, että tämän taistelun johdossa on Neuvostoliitto, maa, jossa työläisten ja talonpoikain valta ensi kerran toteutui, joka on vienyt voittoon työväenluokan taistelun päämäärät ja joka vastedeskin huolehtii maailman kaikkien työtätekevien rauhasta. Senvuoksi täyttää vappuna — rauhantaistelijain suurena juhlapäivänä — kaikkien työtätekevien mielen luja luottamus, sillä he tietävät, että neuvostokansa ja sen johtajat pitävät huolta, että pienet Michelit, Johnit, Luigit ja Karlit saavat elää rauhassa ja varttua miehiksi samoin kuin Ivanit ja Serjošat ja kaikki lapset koko maailmassa.

Vuonna 1949, neljä vuotta sitten Pariisissa pidetyn rauhanpuolustajain ensimmäisen maailmankongressin valtuutetut kiiruhtivat kotiin mukanaan historiallinen julistus rauhan puolustamisesta ehtiäkseen osallistua vappujuhlallisuuksiin. Vuonna 1950 työväenluokka ja sen kanssa liitossa olevat miljoonat työtätekevät juhlivat vapauden päivää, ihmiskunnan kevättä, vappua Tukholman

rauhanvetoomuksen merkeissä. Vuonna 1951 huusivat tavalliset ihmiset kahdeksallakymmenellä kielellä, sadoin ja jälleen sadoin miljoonin äänin Berliinin rauhanjulistuksen sanoja: "Viiden suurvallan rauhansopimus!" Nämä kulkueet, suuret vappukatselmukset osoittivat sodanvalmistelijoille rauhan puolesta taistelevien kansojen yhä kasvavia voimia, yhä lujempaa yhteyttä ja yhä päättäväisempää rauhantahtoa.

Tänä vuonna vappu liittyi koko maailmassa ja erikoisesti Unkarissa vielä välittömämmin ja läheisemmin rauhan puolustamiseen. Toukokuussa koko rauhaa rakastavan ihmiskunnan huomio kohdistuu Unkariin ja sen pääkaupunkiin. Siellä pidetään maailman rauhanneuvoston kokous. Rauhaa rakastavan ja vapaan maan väestö tervehtii kaikkien rauhaa rakastavien kansojen valtuutettuja veljellisessä toivossa, että nyt vielä riippuvaisessa asemassa olevat kansat saavuttaisivat vapautensa rauhantaistelun tietä.

Unkarin työväestö, miljoonat Unkarin työtätekevät muistavat vielä hyvin, millainen vappu oli ennen, kansaa sortavan hallituksen aikana. Työtä, leipää ja ihmisoikeuksia — niitä vaativat silloin työtätekevien valtavat joukot, työläiset, joita aina uhkasi työttömyyden pelko, hätä ja kurjuus, niitä vaativat omistamattomat talonpojat, jotka raatoivat suurmaanomistajille. Työväenliikkeen oli osoitettava mieltään fasistista terroria vastaan järjestymisvapautensa, ammattiyhdistysvapautensa puolesta. Sortojärjestelmä asetti työläisten vaatimuksia vastaan santarmien ja poliisien pistimet ja sapelit: verellä tahdottiin pysäyttää työväenliikkeen eteneminen, kehityksen tie.

Nyt kun työtätekevä kansa hallitsee vapautettua isänmaataan, kun sosialismia rakennettaessa työttömyyden asemesta syntyy vakava kysymys, mistä saada satoja tuhansia työläisiä maatalousvaltiosta teollisuusvaltioksi kehittyvän Unkarin uusille suurille luomuksille, kun sadat tuhannet tavalliset työtätekevät ihmiset ohjaavat työtätekevän kansan elämää parlamentissa, neuvostoissa, laitoksissa, tehtaiden ja tuotanto-osuuskuntien johdossa, nyt kun kansantasavallan peruslaki takaa kaikki oikeudet, joiden puolesta työtätekevät ovat useita vuosikymmeniä osoittaneet mieltään toukokuun ensimmäisenä päivänä, nyt vappu on koko Unkarin kansan suuri juhlapäivä ja sen rakentavien, luovaa työtä tekevien voimien katselmus!

Voima, joka saa ilmauksensa vappukulkueissa, heijastuu myös vaaleissa. Tämän vuoden vappuna valmistelut toukokuun puolivälissä pidettäviä parlamenttivaaleja varten olivat jo täydessä käynnissä. Unkarin kansa tervehti vappuna kansanrintamaa, kansaa nousun tiellä johtavaa Unkarin työtätekevien puoluetta ja Unkarin kansan rakastettua johtajaa Mátyás Rákosia, joka Stalinin opastamana on laatinut Unkarin kansalle kansallista yhtenäisyyttä ajavan, rauhanomaisen, sosialistisen, luovan työn ohjelman.

Tänä vuonna Budapestin väestö kulki suuren Stalinin muistopatsasta ympäröivälle laajalle aukiolle, Stalin-torille. Vappuna muistivat kukkineen, huiskuineen, kansallisväreineen ja punaisine lippuineen marssivat Budapestin työtätekevät vielä suuremmalla rakkaudella Stalinia, jota he saavat kiittää rauhastaan ja jonka opit osoittavat heille tietä jatkuvaan taisteluun rauhan puolesta. Rauhan tie on kansallisen riippumattomuuden, yhteiskunnallisen vapauden ja työtätekevien kasvavan hyvinvoinnin tie. Rauhan tie johtaa päämääriin, joiden puolesta ihmiskunnan suurimmat henget ovat ponnistelleet.

Kuten kaikissa kaupungeissa, julistivat liput vappuna Unkarin pääkaupungissakin tänä vuonna:

Rauha voittaa sodan!

ÄÄNIOIKEUDESTA UNKARISSA

VUONNA 1949 VALITUN UNKARIN PARLAMENTIN TOIMIKAUSI lähenee loppuaan. Demokraattisten äänioikeuslakien nojalla valittu parlamentti on neljän vuoden ajan tehnyt tuloksellista työtä Unkarin kansallisen nousun hyväksi. Tämä parlamentti loi Unkarin kansantasavallan perustuslain, joka turvaa työtätekevän kansan vallan ja oikeudet. Tämä parlamentti hyväksyi lain sosialismia rakentavasta 5-vuotissuunnitelmasta. Unkarin kansan tahdosta parlamentti sääti lain rauhan puolustamisesta, sotapropagandan kieltämisestä. Tämä parlamentti vahvisti sopimukset, jotka lujittavat Unkarin kansan ja rauhanleiriin kuuluvien maiden keskeisiä suhteita. Tämä parlamentti kirjoitti keväällä 1953 lakiin kuolemattoman Stalinin ikuiset ansiot Unkarin kansan vapauttamisessa ja sen uuden, onnellisen elämän luomisessa.

Kansanedustuslaitoksena sanan syvimmässä mielessä parlamentti on voinut tehdä historiallisesti merkittäviä päätöksiä. Vuonna 1949 Unkarin väkiluku oli 9,3 miljoonaa, äänioikeutettujen lukumäärä nousi kaikkiaan 6 miljoonaan. 94,7 % näistä kuudesta miljoonasta äänioikeutetusta kävi äänestämässä antaakseen kannatuksensa Unkarin työtätekevien puolueen johtaman kansanrintaman sosialismia rakentavalle, rauhaa puolustavalle politiikalle. Vaalien tuloksena työtätekevän kansan edustajat pääsivät parlamenttiin. 402 edustajasta 176 oli työläisiä, 115 talonpoikia, 92 sivistyneistön edustajia ja muut työtätekeviä pieneläjiä. Parlamentin jäseninä oli 72 naista. Yli 50 % edustajista oli alle 40-vuotiaita. Unkarin kansantasavallassa siis kaikki kansankerrokset ottavat osaa kotimaan asioiden johtoon, lakien laatimiseen.

MENNEISYYS JA NYKYISYYS NUMEROIDEN VALOSSA. Unkarin kansalta oli vuosisadoiksi riistetty kaikki oikeudet. Neuvostoarmeijan tuoman vapautuksen tuloksena se saavutti lopulta työläisten ja talonpoikain valtiossa, Unkarin kansantasavallassa laajan, demokraattisen äänioikeuden.

Kevääseen 1848 saakka etuoikeutetun aateliston edustajista muodostetut säätyjen maapäivät esittivät Unkarin lakeja. Vallankumous pyyhkäisi pois säätymaapäivät ja historiallisesti tärkeä V. lakipykälä vuodelta 1848 loi pohjan yleisiin vaaleihin perustuvalle, kansaa edustavalle parlamentille — mutta vuosien 1848—49 vapaustaistelun verisen tappion jälkeen taantumukselliset Habsburgit hallitsivat Unkaria vuosikymmenien ajan rajattoman itsevallan keinoin. Kun Unkarin maanomistaja- ja suurkapitalistiluokka pelastaakseen horjuvan asemansa teki keisarin kanssa maanpetokselliseen kompromissin, tuli voimaan uusi äänioikeuslaki, joka asetti äänioikeudelle korkean varallisuusrajan ja järjesti avoimet vaalit, joilla kansan tahto ei luonnollisestikaan voinut tulla ilmi.

Tämä äänioikeusjärjestelmä pysyi pääpiirteittäin voimassa ensimmäisen maailmansodan loppuun saakka. Vuoden 1919 Unkarin neuvostotasavalta vahvisti monien muiden vallankumouksellisten lakien ohella myös lain yleisestä, yhtäläisestä äänioikeudesta ja salaisesta äänestyksestä. Imperialistien ylivoima asetti kuitenkin Unkarin kansan niskoille fasistisen Horthy-joukkion, joka riisti työtätekeviltä joukoilta myös äänioikeuden. Horthy-hallituksen säädökset sitoivat äänioikeuden kymmenvuotiseen Unkarin kansalaisuuteen, kaksi- tai myöhemmin kuusivuotiseen asumiseen samalla paikkakunnalla ja tiettyyn koulusivistykseen. Miehillä oli äänioikeus 24 ikävuodesta lähtien, naisilla vasta täytettyään 30 vuotta edellyttäen, että he olivat saavuttaneet varallisuusrajan. Näiden rajoitusten vaikutus nousi kuitenkin moninkertaiseksi syystä, että äänestys oli suurimpia kaupunkeja lukuunottamatta avoin. Tilanherrain edustajain, vaalivirkailijain edessä avoimesti äänestäviä valitsijoita odotti työstä erottaminen, entistä suurempi kurjuus, jos he äänestivät virallisia ehdokkaita vastaan. Ja siitä, ettei kukaan kaikesta huolimatta voisi äänestää opposition ehdokkaita, hallitus huolehti pitämällä verisellä terrorilla "luvattomat" ainekset loitolla vaaliuurnilta. Santarmien laukaukset, ratsupoliisihyökkäykset, usein murhatkin olivat Horthy-hallituksen aikana parlamenttivaaleihin liittyviä ilmiöitä.

Tästä oli seurauksena, että esimerkiksi vuoden 1926 vaaleissa kaiken kaikkiaan 2.2 miljoonaa ihmistä, neljännes maan väestöstä käytti äänioikeuttaan.

ÄÄNIOIKEUS UNKARIN KANSANTASAVALLASSA. Unkarin kansantasavallan perustuslaki määrää:

"§62: Unkarin kansantasavallan äänioikeutetut kansalaiset valitsevat parlamentin jäsenet yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden perusteella salaisissa vaaleissa."

"§63: Unkarin kansantasavallan jokaisella täysi-ikäisellä kansalaisella on äänioikeus."

"§69: Parlamentin jäseneksi voidaan valita jokainen, jolla on äänioikeus."

Äänioikeuden yksityiskohtaisesti määrittelevät lait sitoivat sen 20 vuoden ikärajaan. Maaliskuun istunnossaan 1953 parlamentti sääti muutoslain, joka siirsi äänioikeuteen vaadittavan ikärajan 18 vuoteen ja lisäsi siten äänioikeutettujen lukua sadoilla tuhansilla.

Vallitsevien säädösten mukaan on äänioikeutettu jokainen Unkarin kansalainen, joka vaalivuoden ensimmäiseen päivään mennessä on täyttänyt 18 vuotta. Poikkeuksen muodostavat ne, jotka tuomioistuimen kautta ovat menettäneet oikeutensa ottaa osaa julkisiin asioihin, kärsivät jonkin rikoksen takia vankeusrangaistusta tai ovat mielisairaita ja sen vuoksi edesvastuuttomia.

Ehdokaslistojen muodostaminen tapahtuu vaalipiireittäin. Koska ehdokkaat eivät edusta ainoastaan valitsijoiden vaan koko piirin väestön etuja, ei valittavien edustajien lukua määrätä valitsijoiden lukumäärän vaan piirin koko väestön lukumäärän mukaan.

Äänioikeuteen maaliskuussa 1953 tulleiden muutosten kautta edustajaehdokkaaksi määrääminen on tullut väestön välittömäksi tehtäväksi. Tehtaiden, kone- ja traktoriasemien, maataloudellisten tuotanto-osuuskuntien, erilaisten virastojen ja laitosten työtätekevät, ammattiliittojen, nuoriso- ja naisjärjestöjen jäsenet ja sotilaat pitävät valitsijakokouksia halutessaan asettaa ehdokkaita. Näiden kokousten päätösten perusteella Unkarin kansanrintaman toimikunnat laativat vaalipiirien ehdokaslistat.

Demokraattisiin äänioikeuslakeihin perustuviin, salaisella äänestyksellä tapahtuviin vaaleihin osallistuvat yhä useammat Unkarin miehet ja naiset — ei ainoastaan siksi, että Unkarin kansantasavalta on suonut äänioikeuden yhä laajemmille kansankerroksille, vaan myöskin siksi, että Unkarin kansa on itse kokenut, että se kansandemokraattisen järjestelmän aikana on todella tehokkaalla tavalla voinut osallistua isänmaansa asioiden hoitoon.

Äänioikeuden yhä jatkuva laajeneminen ja väestön kasvava osanotto vaaleihin ilmenee selvästi seuraavasta taulukosta:

Vaalivuosi	Äänioikeutettujen määrä prosentteina väestön lukumäärästä	Äänestäjien määrä prosentteina äänioikeutettujen lukumäärästä
1890	5,5	
1920	39,2	keskimäärin 70—75
1922	29,5	
1926	26,6	
1939	50,6	
1945	59,7	91,4
1947	62	94
1949	65,8	94,7

Porvarillinen "demokratia" ei salli, kuten Lenin sanoi, kansan muulla tavoin sekaantua valtion asioihin, "kuin kerran muutamassa vuodessa päättää, kenen vallassa olevan luokan edustajan se valitsee parlamenttiin . . . itsensä sortajaksi ja alistajaksi". Sosialismia rakentavassa Unkarin kansantasavallassa, työläisten ja työtätekevien talonpoikain valtiossa kansa lähettää luottamuksella parhaat edustajansa parlamenttiin. Perustuslaki takaa, että edustajat koko toiminta-aikansa ovat läheisessä yhteydessä valitsijoittensa kanssa, he ovat jopa velvollisia tekemään näille tiliä toiminnastaan. Ellei valitsijoita miellytä jonkun edustajan toiminta, hänet voidaan erottaa ja hänen paikalleen asettaa hänen lähin varamiehensä.

Toukokuun 17 päivänä 1953 Unkarin kansa valitsee uuden parlamentin entisen tilalle demokraattisten äänioikeussäädösten pohjalla — todella demokraattisen äänioikeuden, jollaista kansa historiansa aikana ei vielä milloinkaan ole saavuttanut. Miljoonat Unkarin kansan jäsenet odottavat täydellä syyllä, että uusi parlamentti tulee palvelemaan heidän sosialismia rakentavaa, rauhaa puolustavaa työtään uusilla hyödyllisillä laeilla.

Kossuth-palkinnon saaneiden lukumäärä on jälleen kohonnut

Kuten joka vuosi, tänäkin vuonna maaliskuun 15 p:nä, vuoden 1848 Budapestin vallankumouksen muistopäivänä jaettiin Unkarin parhaille Kossuth-palkintoja, Unkarin Kansantasavallan suurimpia kunnianosoituksia. Vuoden 1848—49 vapaustaistelun tulisieluisen johtajan, Lajos Kossuthin nimeä kantava viisi vuotta sitten perustettu palkinto on Unkarin Kansantasavallan tunnustus henkisen ja ruumiillisen työn rintamalla kunnostautuneille miehille ja naisille. Samassa mitassa, missä Unkarin kansan vapautunut, luova energia on vuodesta toiseen saavuttanut yhä suurempia tuloksia maan kulttuuri- ja taloudellisen elämän kehittämiseksi — kasvaa myöskin Kossuth-palkinnon saajien lukumäärä sekä Kossuth-palkintojen rahallinen summa. Tänä vuonna jaettiin 15 kappaletta enemmän kuin viime vuonna ja 22 enemmän kuin toissavuonna. Jaettujen palkintojen summa oli viime vuonna 1,010,000 forinttia, jota vastoin se tänä vuonna nousi 1,510,000 forinttiin.

Vuoden 1953 Kossuth-palkinnoista jaettiin 19 tieteellisen työn tekijöille, 33 kirjailijoille ja taiteilijoille, 55 taas henkisen- ja ruumiillisen työn muilla aloilla työskenteleville naisille ja miehille: insinööreille, lääkäreille, pedagogeille ja tehdas- sekä maataloustyöläisille.

Klement Gottwald 13. 3. 1953

Unkarin kansa jakaa Tšekkoslovakian kansan surun sen suuren johtajan, Klement Gottwaldin poismenon johdosta.

Syvästi järkyttyneenä Unkarin kansa on vastaanottanut tiedon Klement Gottwaldin, Tšekkoslovakian tasavallan presidentin ja Tšekkoslovakian kansan rakastetun johtajan kuolemasta. Unkarin Työtätekevien Puolueen keskuskomitean ja Unkarin Kansantasavallan ministerineuvoston nimissä Mátyás Rákosi lähetti Tšekkoslovakian Kommunistisen Puolueen keskuskomitealle ja Tšekkoslovakian Tasavallan ministerineuvostolle seuraavan surunvalittelusähkeen:

"Syvää surua tuntien olemme vastaanottaneet tiedon Tšekkoslovakian veljeskansan suuren pojan ja johtajan, kansainvälisen työväenliikkeen ja koko maailman rauhankamppailun eturivin taistelijan, toveri Stalinin uskollisen taistelutoverin, Tasavallan presidentin Klement Gottwaldin kuolemasta. Unkarin koko työtätekevä kansa ottaa osaa Tšekkoslovakian kansan syvään suruun. Toveri Klement Gottwaldin johdolla Tšekkoslovakian kansa on saavuttanut suuria voittoja sosialismin rakentamisessa ja solminut ikuisen liiton mahtavan Neuvostoliiton kanssa sekä veljelliset ystävyyssiteet kansandemokraattisten maitten, niiden joukossa myös Unkarin Kansantasavallan kanssa. Unkarin työtätekevän kansan nimessä esitämme vilpittömän osanottomme Tšekkoslovakian kansalle ja toivomme. että se Tšekkoslovakian mainehikkaan kommunistisen puolueen johtamana jatkaa voitollisesti toveri Klement Gottwaldin johdolla alkamaansa suurta sosialismin rakennustyötä."

Unkarin Työtätekevien Puolueen keskuskomitean ja Unkarin Kansantasavallan hallituksen edustajana lähti puolustusministeri, armeijakenraali Mihály Farkasin, politbyron ja Unkarin Työtätekevien puolueen sihteeristön jäsenen johtama valtuuskunta Klement Gottwaldin hautajaisiin Tšekkoslovakian pääkaupunkiin. Valtuuskuntaan kuuluivat: ulkoministeri Erik Molnár, Budapestin kaupunginneuvoston toimeenpanevan komitean puheenjohtaja Kálmán Pongrácz, molemmat Unkarin Työtätekevien Puolueen keskuskomitean jäseniä, sekä Unkarin Kansantasavallan Prahanlähettiläs Janos Boldoczi.

Rakenteilla oleva unkarilainen suurkaupunki MISKOLC

Ajamme autolla Budapestista pohjoiseen päämääränä Miskolcin kaupunki. Mezőkeresztesin seudulla loistavat jo kaukaa poratornit: öljy pulppuaa siellä maan rikkaista uumenista. Korkea säiliötorni on jo näkyvissä — olemme pian Mezőkövesdissä. Ilmassa tuntuu yhtäkkiä selvä rikinhaju — Zsórifürdön altaat täyttyvät terveysvedellä. Katsomme vasemmalle: puiden välissä kohoaa puolivalmiita rakennuksia. Oikealla näemme taas Málym uuden tiilitehtaan, josta tiilet virtaavat viisivuotissuunnitelman suurille rakennustyömaille, Sztálinvárosiin, Kazinzbarcikaan.

Tämä on nykypäivien unkarilaista maaseutua. Siihen liittyy myöskin rakenteilla oleva Miskolcin kaupunki, Unkarin toiseksi suurin teollisuuskeskus.

Kaupunki sijaisee Avas-vuoren juurella, seudulla, missä Bükk-vuoristo muuttuu tasaisemmaksi mäkimaaksi. Tänne liittyy myös paljon historiallisia muistoja: Ferdinand I:n ja János Szapolyain väliset ankarat taistelut käytiin juuri näillä paikoin. Vuonna 1596 turkkilaiset valtasivat seudun. Pienen peräti rauhalliselta näyttävän Szinva-puron valtava tulva tuhosi vuonna 1878 kaupungin miltei kokonaan.

Vastavalmistuneita asuintaloja Miskolcissa.

Näkymä Miskolcin kaupunkiin Avas-vuoren rinteeltä.

Aikaisemmin Miskolc saattoi suotuisasta maantieteellisestä asemastaan ja monenlaisista raaka-aineistaan huolimatta kehittyä vain hyvin hitaasti, sillä suunnattomat verot ja työtätekevän kansan alhainen elintaso olivat jarruttamassa kehitystä. Riippuvaisuus Itävallasta, myöhemmin imperialistisesta Saksasta, esti teollistumisen. Mutta katsommepa nyt minne tahansa: kaikkialla rakennetaan.

Miskolcin kaupungin laidassa sykkii eräs maan terässydämiä, Miskolciin kuuluvan Diósgyőrin sulatto, Vapautuksen jälkeen kehitys on kulkenut täällä huimaavaa vauhtia. Miskolcin asukasmäärä on jo kohonnut 64.000:sta 142.000:een, ja viisivuotissuunnitelman loppuun mennessä, vuonna 1954, se tulee olemaan kokonaista 250.000. Tämä luku merkitsee suuria tehtäviä arkkitehdeille. Diósgyőrin suuntaan, pitkän Stalin-puistokadun varrelle rakennetaan useita tuhansia asuntoja. Valmiita ja rakenteilla olevia asuntotaloja kohoaa tien molemmin puolin. Viisivuotissuunnitelma on jo lahjoittanut kaupungille 1550 uutta asuntoa, ja vuoden 1953 aikana niitä valmistuu 1500.

Uudelle kaupunkikuvalle ovat ominaisia asuntotalojen väliin istutetut puistot ja lasten leikkikentät. Lapset,

jotka varttuvat täällä kukkien ja vihreiden puistikkojen ympäröimissä taloissa, tulevat unohtamaan pelkän muistonkin ummehtuneista vuokrakasarmeista.

Tisza-rautatieasemaa laajennetaan, ja tämän vuoksi on eräitä taloja jo siirretty paikoiltaan.

Parhaillaan rakennetaan uusia lastenkoteja, kahta uutta sairaalaa, virastorakennuksia, tavarataloja. Toreja ja aukioita laajennetaan, ja Szinva-puro tulee kulkemaan kaupungin keskeisen puistovyöhykkeen halki.

Miskolc kehittyy sosialistiseksi kaupungiksi!

Menneinä aikoina työläiset olivat suurkaupunkien lapsipuolia, jotka saivat tyytyä kaupungin laitaosiin, missä "sivilisaation siunauksista" kaasusta ja vesijohdoista ei ollut vielä merkkiäkään. Vapautuksen jälkeen vesijohtoverkostoa ei ainoastaan laajennettu, vaan on menty vielä pitemmälle: nykyään Diósgyör saa raikasta lähdevettä välittömästi läheisen Bükk-vuoriston lähteistä vuoren rinteelle rakennettujen vesijohtojen ansiosta.

Pian Miskolc ei ole ainoastaan teollisen vaan myös tieteellisen elämän keskus. Parhaillaan rakennetaan uutta yliopistokaupunkia, raskaanteollisuuden teknillistä "Mátyás Rákosi"-korkeakoulua. 300 metriä pitkä luentosali- ja laboratoriorakennus on nyt täysin valmis — opiskelijat astelevat jo sen käytävillä.

Viime kesänä valmistuivat viiden ylioppilaskodin rakennukset. Kävimme katsomassa myös näitä rakennustöitä ja näimme kaikkialla suuria ilmoitustauluja, joihin oli merkitty prosenteissa työsuoritukset. Nämä näennäisen kuivat numerot antavat meille erinomaisen kuvan nykypäivien työläisestä, uudesta sosialistisesta ihmisestä. Tai ajatelkaamme esimerkiksi "kollegium 1:n" rakennusta. Sen pystytti 80 ammattioppilasta itsenäisesti perustuksesta kattoon asti.

Nämä uudet ihmiset, heidän luja vakaumuksensa ja tahtonsa takaa, että vanhan Miskolcin "ahtaan maailman" sijaan syntyy todellinen suurkaupunki, Unkarin toiseksi suurin teollisuuskeskus ja samalla suuri yliopistokaupunki.

Kunniamerkkejä kansalle suoritetuista uskollisista palveluksista

Huhtik. 4 p. Unkarin Kansantasavallan Puhemiesneuvosto jakoi kunniamerkkejä henkilöille, jotka maansa palveluksessa ovat saavuttaneet huomattavia tuloksia. Tällöin jaettiin ensimmäisen kerran myöskin parlamentin perustama uusi suuri kunniamerkki "Työn Punaisen lipun Kunniamerkki" ja "Työn Kunniamerkki" sekä ansiomerkki "Sosialistisesta työstä" sekä "Työn Kunniamitali", kunniamitali "Sosialistisesta työstä" sellaisille työläisille, työtätekeville talonpojille, henkisen työn tekijöille, tiedemiehille ja virkamiehille, jotka ovat suorittaneet erittäin merkittävää työtä.

Huhtikuun neljäntenä päivänä jaettiin myöskin lukuisille kirjailijoille "József Attila"-palkinto, Unkarin kuvataiteilijoita palkittiin "Munkácsy"-palkinnolla, säveltäjiä "Erkel"-palkinnolla, esittäviä musiikkitaiteilijoita "Liszt Ferenc"-palkinnolla ja ensimmäisen kerran jaettiin "Jászai Mária"-palkintoja teatteri- ja filmitaiteilijoille.

Liite "Suomi—Unkari"-lehden 5. numeroon toukokuun 15 pnä 1953.

Unkarin kansanrintaman vaalivetoomus

Valitsijat! Kansalaiset! Toverit! Toukokuun 17. päivänä kansa valitsee uuden parlamentin. Perustuslaissamme sanotaan: Unkarissa kuuluu kaikki valta työtätekevälle kansalle. Työtätekevän kansan vallan ylin elin on parlamentti. Senvuoksi täytyy koko kansamme olla mukana valitsemassa parlamenttia. Parlamenttiin täytyy lähettää edustajia, jotka ovat valmiita palvelemaan epäitsekkäästi kansan asiaa.

Vuonna 1949 kävivät Unkarin kansanrintamaksi yhdistyneet isänmaalliset voimat yhtenäisinä vaaleihin Unkarin Työtätekevien Puolueen johdolla. Myös tällä kertaa käydään vaaleihin yhtenäisin rivein. Kapitalistien ja suurmaanomistajien edustajille, Unkarin kansan sosialistisen rakennustyön vannoutuneille vihollisille ja imperialistien agenteille ei maamme poliittisessa elämässä ole sijaa eikä voikaan olla. Työläiset, työtätekevät talonpojat ja henkisen työn tekijät rakentavat veljellisesti yhdessä uutta isänmaataan. Yhtenäisyys rakennustyössä vaatii yhtenäisyyttä myös vaaleissa.

Valitsijat!

Ei ole kulunut vielä vuosikymmentä siitä, kun sota hävitti kotimaatamme — nyt elämme ja rakennamme rauhan oloissa. Sodan jäl-

keen isänmaamme oli raunioina — nyt sitä rakennetaan, se kukoistaa ja on kauniimpi kuin koskaan aikaisemmin.

Ei ole kulunut vielä vuosikymmentä siitä, kun kourallinen suurmaanomistajia piti hallussaan puolta Unkarin maasta — nyt ja aina kuuluu maa niille, jotka sitä viljelevät, työtätekevälle talonpoikaistolle.

Ei ole kulunut vielä vuosikymmentä siitä, kun tehtaat, laitokset, pankit, kauppa olivat riistävien kapitalistien käsissä — nyt ne ovat työläisten ja talonpoikain valtion käsissä.

Ei ole kulunut vielä vuosikymmentä siitä, kun Unkarin kansantalous palveli riistäjien voitontavoittelua — nyt se palvelee Unkarin kansan hyvinvointia.

Takapajuisesta maatalousmaasta kotimaamme on muuttunut kehittyväksi teollisuusmaaksi, jonka vauraus ja voima kasvaa jatkuvasti.

Maanpetoksellisten, kansaa vihaavien isäntiensä takia Unkari oli vielä vajaa vuosikymmen sitten saksalaisten fasistien ikeen alainen vasallivaltio — nyt se on itsenäinen vapaa maa, jota sen ystävät ja liittolaiset kunnioittavat.

Unkari on kolmen miljoonan kerjäläisen maasta, kurjuuden, taloudellisen ja sivistyksellisen takapajuisuuden maasta muuttunut edistyneeksi maaksi, jonka isäntänä on sosialismia rakentava työtätekevä kansa. Eilen vielä huolten ahdistama Unkarin kansa ei enää pelkää leipäpalansa puolesta, ei tunne tuskaa epävarman tulevaisuuden edessä, vaan katsoo rauhallisesti huomispäivään.

Suurenmoisista saavutuksistamme saamme ensi sijassa kiittää suurta Neuvostoliittoa, jonka maineikas armeija vapautti isänmaamme vieraasta sorrosta ja antoi kansallemme mahdollisuuden ottaa kohtalonsa omiin käsiin. Ainoastaan Neuvostoliiton epäitsekkään tuen, jatkuvan aineellisen ja henkisen avun ansiosta kotimaamme on voinut kahdeksassa vuodessa kulkea näin pitkälle kehityksen tietä. Ainoastaan liitossa Neuvostoliiton kanssa olemme voineet puolustaa maamme riippumattomuutta ja rauhaa sisäisiin asioihimme sekaantuvien, kansamme sisäisiä vihollisia tukevien imperialistien myyräntyötä vastaan. Järkkymätön uskollisuus vapauttajaamme Neuvostoliittoa kohtaan, suuren Stalinin kuolemattomia aatteita kohtaan muodostaa kuten tähän asti edelleenkin riippumattomuutemme, rauhamme ja rakennustyömme vuorenlujan perustan ja takeen.

Suurista saavutuksistamme saamme kiittää unkarilaisia työläisiä, talonpoikia ja henkisen työn tekijöitä, jotka ovat osoittaneet, että

vapaa kansa voi vapaassa isänmaassa saada ihmeitä aikaan. Se perinpohjainen muutos, mikä kahdeksan vuoden aikana on tapahtunut Unkarin taloudellisessa, poliittisessa, yhteiskunnallisessa ja sivistyksellisessä elämässä, on koko maailmalle todistus Unkarin kansan luovasta voimasta, lahjakkuudesta ja ahkeruudesta.

Erinomaisista tuloksistamme saamme kiittää työläisten ja työtätekevien talonpoikain liittoa, josta olemme tehneet valtiojärjestyksemme perustan ja jota olemme puolustaneet jokaista avointa ja salakavalaa kansamme vihollisen hyökkäystä vastaan. Unkarin kansanrintama pitää jatkuvasti pyhänä velvollisuutenaan suojella ja kehittää työläisten ja työtätekevien talonpoikien liittoa.

Saavutuksistamme saamme kiittää Unkarin taisteluissa karaistuneen työväenluokan kokenutta johtoa, Unkarin Työtätekevien Puolueen varmaa ohjausta, Mátyás Rákosia. Koskaan ei maallamme ole ollut niin lujaa johtoa, niin voimakasta hallitusta kuin sillä on nyt. Unkarin kansanrintama pitää pyhänä velvollisuutenaan koota koko kansamme vielä yhtenäisemmin hallituksemme ympärille, jotta voimme saavuttaa uusia voittoja ja selviytyä kaikista vaikeuksista.

Voitoistamme saamme kiittää sitä, että meillä on kansandemokraattinen järjestelmä, että valtiomme on voimakas, että se on sulautunut yhteen täysiä demokraattisia oikeuksia nauttivan, vapaan kansan kanssa ja ammentaa siitä voimansa ja mahtinsa. Voittojemme salaisuus ei myöskään vähiten piile siinä, että emme ole epäröineet lujin ottein tehdä vahingottomaksi kansanvallan vihollisia.

Unkarin työtätekevät! Neljä vuotta on kulunut viime edustajavaaleista. Neljä vuotta sitten pyysi Unkarin kansanrintama valitsijoilta hyväksymistä Unkarin kansantalouden viisivuotissuunnitelmalle. Mitä silloin lupasimme, mikä neljä vuotta sitten oli ohjelmaa, on tänään todellisuutta. Olemme pitäneet Unkarin kansalle antamamme lupauksen.

Lupasimme sijoittaa viidessä vuodessa kansantalouteemme 35 miljardia forinttia. Olemme sijoittaneet 40 miljardia forinttia, mutta emme viidessä vaan kolmessa vuodessa.

Lupasimme kohottaa terästuotantoamme viidessä vuodessa 800.000 tonnista 1,5 miljoonaan tonniin. Olemme ylittäneet tämän sitoumuksemme, sillä terästuotantomme nousi jo viisivuotissuunnitelman kolmantena vuonna 1,5 miljoonaan tonniin.

Lupasimme kohottaa hiilituotantomme 18 miljoonaan tonniin vuoden 1954 loppuun mennessä. Hiilituotantomme ylitti jo vuoden 1952 lopussa 18 miljoonaa tonnia.

Lupasimme, että sähkövoimatuotantomme nousee viidessä vuodessa 2,2 miljardista kilowattitunnista 4,2 miljardiin kilowattituntiin. Tämän sitoumuksen olemme ylittäneet, sillä sähkövoimatuotantomme saavutti jo viisivuotissuunnitelman kolmantena vuonna viisivuotistavoitteen.

Lupasimme antaa viidessä vuodessa työpaikan 300.000 uudelle teollisuustyöläiselle. Teollisuutemme työntekijäin lukumäärä on kasvanut 300.000:lla, mutta ei viidessä vaan kolmessa vuodessa.

Lupasimme poistaa täydellisesti työttömyyden. Olemme sen tehneet: Unkarista on työttömyys lopullisesti poistettu.

Lupasimme, että Tiszan tuonpuoleiset, Tonavan ja Tiszan väliset sekä Transdanubian teollisuusköyhät alueet saavat viiden vuoden aikana teollisuuslaitoksia. Sen mitä lupasimme, olemme täyttäneet.

Terveyssuojelun ja sosiaalivakuutuksen olemme laajentaneet koskemaan satojatuhansia uusia työntekijöitä: vuodesta 1949 on sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvien työntekijäin lukumäärä noussut 3.600.000:sta 5.450.000:een. Olemme säätäneet lain äitien ja lasten suojelusta sekä korottaneet huomattavasti valtion maksamia äitiysavustuksia. Lapsiavustusten määrä on noussut 240 miljoonasta forintista 750 miljoonaan forinttiin vuosien 1949 ja 1952 välisenä aikana. Tällä hetkellä maassamme on oppikoululaisia kaksi ja puoli kertaa enemmän ja korkeakouluopiskelijoita neljä kertaa enemmän kuin vuonna 1938. Viisivuotissuunnitelman ensimmäisinä kolmena vuotena olemme perustaneet yli 2000 kulttuuritaloa kyliin ja tehtaisiin, 1600 elokuvateatteria, 3000 kylä- ja yli 4000 tehdaskirjastoa. Tiede on kehittynyt nopeaa vauhtia, taide kukoistaa kaikilla aloillaan.

Satoja tuhansia olemme vetäneet mukaan joukkourheiluliikkeeseen, unkarilaiset urheilijat ovat tuoneet Unkarille kunniaa olympiakisoissa.

Unkarista on tullut rajattomien mahdollisuuksien maa nuorisolle, naisille, jokaiselle työtätekevälle ihmiselle. Miesten ja naisten tasa-arvoisuus on toteutunut. Samoin on toteutunut periaate "samasta työstä sama palkka". Olemme vetäneet satoja tuhansia naisia tuotannolliseen työhön, nostaneet heidät heidän alistetusta asemastaan. Kymmenet tuhannet työtätekevät naiset ja nuoret ottavat osaa julkiseen elämään, julkisten tehtävien hoitoon. Työläisten ja talonpoikain

riveistä on kasvanut kymmeniä tuhansia henkisen työn tekijöitä. Tie sivistykseen ja itsensä kehittämiseen on jokaiselle avoinna.

Olemme poistaneet sotatalouden jätteen, korttijärjestelmän, parantaneet työtätekevien huoltoa kaupungeissa ja tyydyttäneet talonpoikaiston oikeutetut vaatimukset.

Olemme pitäneet paikallisten neuvostojen vaalit, vetäneet satoja tuhansia kansalaisia valtionasiain hoitoon ja alistaneet virastomme kansanjoukkojen tehokkaaseen valvontaan.

Neljän vuoden aikana on noin satatuhatta teollisuustyöläistä ja työtätekevää talonpoikaa tehtaiden ja laitosten johdossa, paikallisissa ja keskushallinnon virastoissa sekä kansanarmeijan upseeristossa tullut kansamme uusiksi johtajiksi.

70,000 stahanovilaistyöläistämme ovat todistuksena siitä, että yhä suurempi osa työväenluokkaamme lähenee ammattitaidoltaan teknillisen koulutuksen saaneita työntekijöitä.

Yli 32.000 henkilöä on saanut valtion kunniamerkkejä ja palkintoja erinomaisesta työstään yhteisen edun hyväksi.

656 tiedemiestä, taiteilijaa, lääkäriä, insinööriä, pedagogia, ammattityöläistä, traktoristia ja maataloustyöläistä on saanut suurimman luovasta työstä annettavan kunnianosoituksen, Kossuth-palkinnon, mikä osoittaa, että kansallamme on paljon eteviä kykyjä ja että kansantasavaltamme kunnioittaa ja antaa arvoa luovalle työlle.

Sisäisen rauhan lujittamiseksi olemme uskonnonvapauden ja valtionedun kunnioittamisen pohjalla tehneet sopimuksen eri kirkkokuntien kanssa. Täten olemme ratkaisseet kysymyksen, joka vuosikausia aiheutti lukuisia vaikeuksia ja riitoja valtion ja kirkon välillä.

Elokuun 20. päivänä 1949 saatoimme voimaan kansantasavaltamme perustuslain, jokaista sitovan peruslakimme, joka takaa kansallemme ihmis- ja kansalaisoikeudet. Perustuslakimme on virstanpylväs vapaan kotimaamme kehityksessä, kansakuntamme tuhatvuotisessa historiassa. Tulemme valvomaan, että perustuslakiamme noudatetaan ja kunnioitetaan kaikilla valtiollisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen elämän aloilla.

Valitsijat!

Sen mitä neljässä vuodessa olemme saavuttaneet, olemme saavuttaneet tavallisten unkarilaisten työtätekevien ahkeran työn tuloksena, heidän ansiostaan hallituksemme suurista rakennussuunnitelmista on tullut todellisuutta.

Tunnustus Unkarin suurenmoiselle työväenluokalle siitä, että se maan johtavalle luokalle lankeavan vastuun tuntevana ei ole pelännyt vaikeuksia, vaan on vieläpä ylittänyt itsensä sosialistisessa työkilpailussa suunnitelmien täyttämiseksi!

Tunnustus urhealle talonpoikaistollemme, yksityistalonpojille ja maataloudellisten tuotanto-osuuskuntien jäsenille, jotka viime vuoden kuivuuden aiheuttamista suurista vaikeuksista huolimatta pystyivät turvaamaan maan ravitsemustilanteen!

Tunnustus Unkarin sivistyneistölle, vanhalle ja uudelle, jonka tiedoilla ja isänmaallisuudella on ollut ratkaiseva osuus kansallisessa nousussamme!

Neljässä vuodessa on maa, koko kansa muuttunut. Lukuunottamatta kulakkeja, joiden riistomahdollisuuksia on rajoitettu, ei Unkarissa enää ole riistävää luokkaa. Laskemme menestyksellisesti sosialismin perustaa.

Rakentamisen into, isänmaanrakkaus takovat työtätekevän kansamme yhteen. Maa on voimakas, kansa yhtenäinen. Voimakkaan Unkarin, yhtenäisen kansan puolesta äänestää hän, ken äänestää Unkarin kansanrintamaa.

Arvostelkaa neljän vuoden työtämme. Uskokaa maan johtaminen niille, jotka teoillaan ovat osoittaneet, että heidän sanaansa voi luottaa.

Unkarin työtätekevät! Toverit!

Olemme ylpeitä neljän vuoden aikana suorittamastamme työstä, mutta emme halua tyytyä näihin saavutuksiin. Emme pyydä valitsijoiltamme ainoastaan suoritetun työn hyväksymistä, vaan myös luottamusta ja tukea tulevaa työtämme varten.

1953—54 päätämme ensimmäisen viisivuotissuunnitelmamme. Jo ennen suunnitelman päättymistä antaa uusi tehdasjättiläinen, Stalinin rautatehdas maalle rautaa ja terästä.

Rakennamme uudelleen Diósgyörin metallitehtaat, niin että ne tulevat yksinään tuottamaan enemmän terästä kuin vanhan Unkarin kaikki metallitehtaat yhteensä.

Sajón mahtavat kemialliset tehtaat, Borsodin koksitehdas ja Borsodin voimalaitos aloittavat toimintansa.

Itä-Unkarin uusi kuulalaakeritehdas aloittaa tuotantonsa.

Hejöcsaban uuden sementtitehtaan ja Szolnokin olkiselluloosatehtaan rakennukset ovat viimeistelyvaiheessa, ja lukuisia uusia tehtaita, laitoksia ja kaivoksia nousee lähiaikoina.

Tiszalökin patolaitos valmistuu, voimalaitosta ja laivakulkukelpoista, myös kastelutarkoituksia palvelevaa pääkanavaa rakennetaan.

Maamme ylpeydet, uusi sosialistinen kaupunki Sztálinváros ja uusi suuri kaivoskaupunki Komló kehittyvät päivä päivältä.

Miskolcin, Veszprémin ja Budapestin teknillisten korkeakoulujen rakennustyöt lähestyvät loppuaan. Kymmenet uudet sairaalat, poliklinikat ja lastenseimet aloittavat toimintansa.

Budapestin suuri kansanstadion avataan.

Mitä tarvitaan, että tästä kaikesta tulee todellisuutta?

On tarpeen, että teemme hyvin työtä. On tarpeen, että lujitamme työkuria, lisäämme työn tuottavuutta, alennamme tuotantokustannuksia ja hoidamme huolella valtion omaisuutta. On tarpeen, että viikosta viikkoon, kuukaudesta kuukauteen, vuosineljänneksestä neljännekseen täytämme suunnitelman. On tarpeen, että talonpoikaistomme viljelee ahkerasti maata ja antaa valtiolle tarkoin, mitä sille kuuluu. On tarpeen, että jokainen täyttää velvollisuutensa kansan valtiota kohtaan.

Parlamenttivaalit ovat kansanäänestys viisivuotissuunnitelman menestyksellisen päättämisen puolesta. Unkarin kansanrintama tervehtii ilolla työväenluokkamme aloitetta, jonka tarkoituksena on vaalien kunniaksi julistetun rauhankilpailun avulla kohottaa ja kruunata "vapautusviikon" suurenmoiset tuotantotulokset. Kehoitamme jokaista työtätekevää osallistumaan rauhankilpailuun, jonka tarkoituksena on turvata vuoden 1953 ensimmäisen puolivuotissuunnitelman vajaukseton täyttäminen. Kehoitamme työtätekevää talonpoikaistoa, maataloudellisten tuotanto-osuuskuntien jäseniä, koneasemien ja valtiontilojen työntekijöitä sekä yksityistalonpoikia osallistumaan tähän rauhankilpailuun, suorittamaan esimerkillisesti kevään kylvöja istutustyöt ja turvaamaan tälle vuodelle runsaan sadon.

Päättämällä menestyksellisesti viisivuotissuunnitelman luomme sosialismin perustan myös maataloudessa. Eräs sosialistisen rakennustyömme suurenmoisia tuloksia on, että tähän mennessä miltei 340.000 talonpoikaisperhettä, joiden hallussa on 2.600.000 auranalaa viljeltyä maata, on liittynyt tuotanto-osuuskuntiin ja astunut suurisuuntaisen

sosialistisen maatalouden tielle. Maatalouden sosialistinen sektori käsittää lähes 40 prosenttia viljellystä pinta-alastamme.

Tulemme edelleenkin kaikin voimin tukemaan maatalouden sosialistista kehitystä auttamalla tuotanto-osuuskuntia voittamaan alkuvaikeudet, lujittamaan työ- ja kansalaiskuria sekä omaksumaan kehittyneitä tieteellisiä tuotantomenetelmiä. Maatalouden sosialistinen tie on työtätekevälle talonpoikaistolle hyvinvoinnin ja sivistyneen, ihmisarvoisen elämän tie, koko kansallemme yleisen huollon kysymysten lopullisen ratkaisun tie.

Unkarin kansanrintama korostaa samalla, että tuotanto-osuuskuntia kehitettäessä on tarkoin pidettävä kiinni vapaaehtoisuudesta ja kaikenlainen pakottaminen rangaistava. Työväenluokka ei ole ainoastaan tuotanto-osuuskuntiin liittyneiden talonpoikain liittolainen ja ystävä. Kansantasavalta suo myös työtätekeville yksityistalonpojille laajaa apua heidän tuotantonsa kohottamiseksi. Hankintajärjestelmää täytyy yksinkertaistaa ja kiintiöt on määrättävä useiksi vuosiksi, jotta työtätekevät talonpojat voivat turvallisesti viljellä maataan, tietää velvollisuutensa tarkasti ja hyvissä ajoin, myydä ylijäämänsä esteettä vapailla markkinoilla ja hyötyä yhä enemmän tuotantonsa kohoamisesta.

Viime vuoden kuivuus on aiheuttanut vaikeuksia yleisessä huoltotilanteessa ja hidastanut tilapäisesti työtätekevien elintason jatkuvaa nousua. Meillä on kuitenkin kaikki edellytykset selviytyä ylimenovaikeuksista ja turvata kansamme elintason jatkuva ja huomattava kohoaminen.

Viisivuotissuunnitelman menestyksellinen täyttäminen edellyttää, että eivät ainoastaan työtätekevämme, vaan myös valtionvirastomme ja paikalliset neuvostomme työskentelevät hyvin. Meillä on kuitenkin virastoja, joissa kohtelu ja työskentely on vielä byrokraattista. On virkamiehiä, jotka käyttävät valtaansa väärin, menettelevät mielivaltaisesti ja loukkaavat lakeja. Pyrimme poistamaan virheet ja puutteet sekä rankaisemaan väärinkäytökset. Joka työntää kiilaa kansanvaltion ja työtätekevien väliin, palvelee sosialistisen rakennustyön vihollisia. Kansantasavallan lait ovat yhtä sitovia virastoissa työskenteleville henkilöille kuin tavallisille kansalaisille. Laillisuuden lujittaminen on tärkeää valtion edun kannalta.

Valtiomme ja hallituksemme on esiintynyt jyrkkänä ja ankarana kansamme vihollisia kohtaan, rakennustyömme tuholaisia ja isänmaamme itsenäisyyttä ja vapautta uhkaavien imperialistien agentteja kohtaan ja tulee tekemään niin myös tulevaisuudessa, mutta suhtautuu sovinnon ja anteeksiannon hengessä kaikkiin niihin, joilla — heidän aikaisemmista erehdyksistään tai virheistään riippumatta — on vilpitön halu mukaan kansamme suureen rakennustyöhön.

Uuden parlamentin tehtävänä on säätää Unkarin kansantalouden toinen viisivuotissuunnitelma vuosiksi 1955—59. Toisen viisivuotissuunnitelman avulla rakennamme kotimaahamme sosialistisen yhteiskunnan.

Toisen viisivuotissuunnitelman puitteissa meidän on päästävä siihen, että vuosittainen terästuotantomme nousee noin 3,5—4 miljoonaan tonniin, hiilituotantomme noin 40—50 miljoonaan tonniin, sähkövoimatuotantomme noin 10—12 miljardiin kilowattituntiin ja leipäviljatuotantomme noin 3500—4000 miljoonaan kiloon.

Meidän tulee jatkaa Budapestin maanalaisen rautatien rakentamista ja pystyttää suuri Tonavan vesivoimalaitos.

Keinokasteltuja viljelysmaita on laajennettava 650,000—700,000 auranalaan.

Raskaiden työprosessien koneellistamista, ennenkaikkea rakennus- ja kaivosteollisuudessa sekä maataloudessa meidän on nopeasti kehitettävä edelleen.

Meidän on käytettävä hyväksemme kotimaamme malmeja ja metalleja, sen maaperässä piileviä raaka-aineita ja mineraaliaarteita.

Miskolc, Debrecen ja Györ meidän on muutettava uudenaikaisiksi, sosialistisiksi suurkaupungeiksi. Tatabányan, Várpalotan, Veszprémin, Szolnokin, Ozdin ja muut teollisuuskeskukset kehitämme ajanmukaisiksi, terveellisiksi ja viihtyisiksi sivistyskeskuksiksi.

Toisen viisivuotissuunnitelman aikana rakennamme noin 250.000 uutta asuntoa.

Toisen viisivuotissuunnitelman puitteissa meidän on lopullisesti ratkaistava yleistä huoltoamme koskevat kysymykset. Kulutustavarain määrää tulemme huomattavasti lisäämään. Työtätekevien reali-palkkaa meidän on nostettava ainakin 50 prosentilla. Lisätäksemme työtätekevien ostovoimaa vielä enemmän meidän on lähdettävä kulutus- ja teollisuustuotteiden hinnanalennusten tielle.

Samalla kun kehitämme suurisuuntaisesti radiotoimintaa, otamme maassamme käytäntöön näköradion.

Kohottaaksemme edelleen kansamme sivistystasoa meidän on päästävä siihen, että opiskeleva nuoriso maaseudulla on velvollinen käymään ainakin kahdeksan vuotta alkeiskoulua ja kaupungeissa sekä teollisuuskeskuksissa ainakin keskikoulun.

Toisen viisivuotissuunnitelman aikana meidän tulee, ei vain kehityksen vauhtiin vaan myös kulutukseen nähden ohittaa useimmat kehittyneet kapitalistiset maat: meidän on tehtävä Unkarista hyvinvoinnin ja kukoistavan kulttuurin maa.

Ken hyväksyy toisen viisivuotissuunnitelman suurenmoiset mahdollisuudet, hän äänestää Unkarin kansanrintaman ehdokkaita.

Unkarin työtätekevät!

Voidaksemme jatkaa rakennustyötämme, tarvitsemme rauhaa.

Unkarin Kansantasavalta tulee edelleen kuten tähänkin asti jatkamaan järkkymättä rauhanpolitiikkaansa. Haluamme rauhaa, sillä tiedämme, että sota merkitsee hätää ja kyyneleitä, tuhoa ja onnettomuutta. Meillä ei ole sotateollisuusmonopoleja, jotka rikastuvat miljoonien ihmisten kuolemasta. Meillä laki kieltää ja rankaisee sotakiihoituksen. Emme pelkää, että kansainvälisen jännityksen laukeaminen voisi johtaa voittojen vähenemiseen, talouspulaan.

Mutta me tiedämme, että maailmassa on taantumuksellisia voimia, imperialistisia valtoja, jotka pelkäävät rauhaa ja haluavat sotaa. Etelärajallamme Jugoslavian hallitus lietsoo provokaatioita provokaatioiden jälkeen, kärjistää vastakohtia ja organisoi meitä vastaan aggressiivista valtioliittoa. Senvuoksi meidän tulee olla valppaita ja vahvoja puolustaessamme rauhaa.

Puolustaessamme rauhaa ammennamme voimia Neuvostoliiton johtaman suuren rauhanleirin lujasta yhtenäisyydestä. Kansandemokraattinen Unkari säilyttää järkkymättä solidaarisuutensa mahtavaa Neuvostoliittoa, suurta Kiinan Kansantasavaltaa, kaikkia kansandemokraattisia maita, vapaudestaan taistelevia Korean ja Vietnamin kansoja ja miljoonia rauhaa rakastavia ihmisiä kohtaan kaikkialla maailmassa.

Unkarin Kansantasavallan ystävyys ja liitto Neuvostoliiton ja kansandemokraattisten maitten kanssa on edelleenkin kotimaamme rauhan varmin tae.

Puolustaessamme rauhaa luotamme myös omiin voimiimme. Maamme yhä kasvavan taloudellisen voimakkuuden ja kansamme isänmaanrakkauden ansiosta meillä on jo voimakas kansanarmeija, joka valppaasti vartioi Unkarin alueen loukkaamattomuutta. Tulemme pitämään huolta siitä, että kansanarmeijamme, Unkarin kansan omien poikien armeija jatkuvasti vahvistuu niin varusteiltaan kuin koulutukseltaan.

Emme sekaannu muiden valtioiden sisäisiin asioihin, mutta vaadimme, että myöskään meidän sisäisiin asioihimme ei kukaan sekaannu. Unkarin Kansantasavallalla ei tällä hetkellä ole minkään valtion kanssa sellaisia selvittämättömiä kiistakysymyksiä, jotka antaisivat kenellekään aihetta vihamieliseen suhtautumiseen.

Unkarin Kansantavalta haluaa vilpittömästi ja varauksettomasti osallistua kansojen väliseen yhteistyöhön. Senvuoksi se pitää kiinni rauhansopimukseen sisältyvän oikeutetun vaatimuksen täyttämisestä, pääsystä Yhdistyneet Kansakunnat-järjestöön.

Kansalaiset! Toverit!

Unkarin kansanrintaman ohjelma on: R a u h a, t y ö, h y v i n v o i n t i, e d i s t y s!

Olemme pieni kansa, mutta voimme isänmaatamme uskollisesti palvelemalla, suurilla teoilla antaa panoksemme ihmiskunnan edistyksen asiaan. Olkaamme sen maineen arvoisia, jonka olemme saavuttaneet maailmassa edistyksellisen menneisyytemme suurilla töillä, viimeisten kahdeksan vuoden työllä ja taistelulla, taloudellisilla ja sivistyksellisillä saavutuksillamme.

Kerääntykäämme yhtenä miehenä Unkarin kansanrintaman lipun alle!

Seuratkaamme yhtenä miehenä Unkarin Työtätekevien Puoluetta, kansamme viisasta johtajaa Mátyás Rákosia!

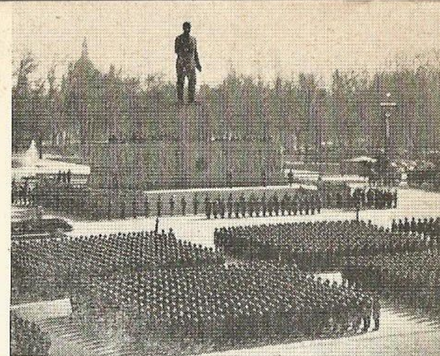
Äänestäkäämme yhtenä miehenä Unkarin kansanrintaman ehdokkaita!

Budapestissa, huhtikuun 10. päivänä 1953.

Unkarin kansanrintaman pääneuvosto.

Helsinki 1953.
Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön
Kirjapaino.

VAPAUTUKSEN PÄIVÄ

Unkarin kansa vietti huhtikuun 4. päivänä 1953 kotimaansa vapautuksen kahdeksatta vuosipäivää. Päivän kunniaksi pidettiin Budapestin valtionoopperassa juhlatilaisuus, vapautustaisteluissa kaatuneiden neuvostosankarien muistomerkit kukitettiin, Unkarin kansanarmeija järjesti suuren paraatin Budapestissa sijaitsevan Stalin-muistomerkin edessä, Unkarin hallitus järjesti juhlallisen vastaanoton parlamenttirakennuksessa ja kaikkialla maassa juhlittiin.

K u v a m m e y l l ä on sotilasparaatista Budapestin Stalin-torilla, a l l a näemme yleisöä vapautuksen vuosipäivän juhlassa Budapestin valtionoopperassa.

Koululaisia ja sotilaita Budapestissa pidetyn vapautuspäivän paraatin jälkeen.

Vastaanotto Unkarin Helsingin-lähetystössä Unkarin vapautumisen 8-vuotispäivän johdosta

Unkarin Helsingin-lähetystössä kävi 4. 4. aamupäivän kuluessa useita lähetystöjä, jotka ojensivat kukkia ja adresseja sekä lausuivat sydämellisiä onnittelun sanoja Unkarin vapauttamisen 8:nnen vuosipäivän johdosta.

Unkarin Kansantasavallan lähetystö järjesti illalla juhlallisen vastaanoton, jolla oli läsnä Suomen hallituksen edustajia, Neuvostoliiton täkäläinen lähettiläs, kansandemokraattisten maiden lähetystöjen päälliköt sekä muita diplomaattikunnan ja Suomen poliittisen, taloudellisen ja kulttuurielämän edustajia.

UNKARIN RADIO

Unkarin radio lähettää joka päivä lyhytaaltopituuksilla 30,5 ja 48 metriä uutisia suomenkielellä klo 18.40 Suomen aikaa. Lauantaisin on ohjelmassa mm. lyhyt kuulijain toivekonsertti. Sunnuntaisin esitetään "viikonloppukronikka", jossa lyhyesti ja hauskassa muodossa kuvataan menneen viikon huomattavimpia tapahtumia. Kirjelaatikko, joka aikaisemmin oli lauantaisin, on nyt sunnuntaisin. Maanantaina on katsaus viikon kulttuuritapahtumiin Unkarissa.

Unkarin radio kiittää lukuisia suomalaisia Unkarin suomenkielisten lähetysten kuuntelijoita, jotka ovat lähettäneet kirjeitä radiolle ja tehneet niissä huomautuksiaan. Kaikki esitykset ja toivomukset otetaan huomioon ja pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.

Arvoisia kuuntelijoita pyydetään lähettämään toivomuksensa, tiedustelunsa ja arvostelunsa joko suoraan Unkarin radiolle osoitteella Magyar Rádió, Budapest, Magyarorszag tai Suomi-Unkari Seuralle, os. Mikonkatu 8 A 13, Helsinki, joka toimittaa kirjeet välittömästi edelleen Unkarin radiolle.

SUOMI-UNKARI-lehden kirjoitukset, artikkelit, reportaashit, kuvat y.m. ovat vapaasti käytettävissä.

Unkarin III kuvataiteiden näyttely

Budapestin suurimmassa näyttelyhallissa. Taidehallin klassillistyylisessä rakennuksessa avattiin jokin aika sitten kolmannen kerran Unkarin kuvataiteiden jokavuotinen maata käsittävä näyttely, jossa unkarilaiset taidemaalarit, kuvanveistäjät ja graafikot esittävät suurelle yleisölle vuoden aikana suorittamansa työn tuloksia.

Kolme vuotta sitten järjestetyssä Unkarin kuvataiteiden I. näyttelyssä, joka jo kuvasti ensimmäisiä askeleita sosialistisen realismin suuntaan, ilmeni lukuisia ensiyrityksille tunnusomaisia piirteitä. Viime vuoden näyttelyssä näkyi jo ensimmäisten tulosten edelleenkehittymistä: aihepiirin rikastumista, intensiivisempää eläytymistä ja suurempaa huolellisuutta. Tänä vuonna Unkarin kuvaamataiteiden III. näyttelyssä on esillä 223 maalausta, 188 graafillista taideteosta ja 133 veistosta — menneen vuoden parhaat luomukset, jotka taiteilijoista, esteetikoista ja työtätekevien edustajista kokoonpantu arvostelulautakunta on valinnut monien tuhansien taideteosten joukosta. Tämä valtava näyttelyaineisto, jota viikosta viikkoon kymmenettuhannet työläiset, Budapestiin saapuvat talonpojat sekä sivistyneistö käyvät tarkastelemassa, on todistus siitä, miten Unkarin kuvataiteet kuluneen vuoden aikana ovat merkittävällä tavalla kehittyneet edelleen sosialistisen sisällön täyttämän realistisen taidekuvauksen tiellä.

Kornel Szentgyörgyin maalaus "Toveri Rákosi pioneerien parissa".

Attila Demjánin maalaus "Gábor Aron". (Gábor Aron oli tykinvalaja, vuosien 1848—49 vallankumouksen sankareita Unkarissa). — Yllä vasemmalla näkymä Unkarin III. kuvataiteiden näyttelystä Budapestin Taidehallissa. — Alakuvassa Tamás Vigin pronssiplaketit Avicennasta ja Leonardo da Vincistä. (Plakettien läpimitta 12 cm.)

TÄMÄN PÄIVÄN ELÄMÄN KUVAAMINEN. Nyt esillä olevat taideteokset kuvaavat eri tyylisuuntien yksilöllisten vivahdusten moninaisuudella, lukemattomilta puolilta sosialistisen rakennustyön suuruutta, uudelleen muotoutuvaa ja kehittyvää ihmistä ja alati kaunistuvia unkarilaisia maisemia.

Tämän päivän elämää kuvaavien maalausten tekijäin joukosta tapaamme Unkarin taiteen "vanhat suuret" — kahden Kossuth-palkinnon saajan István Csókin, Aladár Edvi-Illésin, Gyula Rudnayn ja Oszkár Glatz'zin, samoinkuin uransa huipulla olevia sekä aivan nuoria taiteilijoita, kuten Jenö Benedek, József Breznai, József Csáki-Maronyák, István Imre, István Mácsai, Kornél Szentgyörgyi ym. Lukuisissa vaativissa ja syvällisissä taideteoksissa kuvataan rakenteilla olevaa Stalin-kaupunkia, Unkarin suuren tasangon pääjoen, Tiszan rannalle rakennettua mahtavaa Tiszalökin patolaitosta, Diósgyörin sulattoa ja Budapestin maanalaisen rautatien rakentamista. István Szönyi ja Endre Domanovszky kuvaavat kumpikin suurenmoisissa maalauksissaan Unkarin talonpoikaiston uutta elämää suurten taiteilijain siveltimellä . . . Näiden erittäin vaativien taideteosten rinnalla on näyttelyssä lukuisia muotokuvia, maisemia, laatukuvia, pienoisveistoksia ja grafiikkaa, joissa usein muutamin olennaisin vedoin havainnollistetaan Unkarin kansan vapaata ja luovaa elämää. Aiheittensa rikkauden ja monipuoli-

suuden takia näyttely on samalla peilikuva tämän päivän elämästä Unkarissa — sen lisäksi se on enemmän, se on kansainvälinen, koska se väkevällä taiteellisella voimalla tuo katsojan eteen Korean kansan sankarillisen taistelun ja imperialistisia sodansytyttäjiä vastaan taistelevien ranskalaisten, italialaisten ja muitten maitten rauhanpuolustajien sankarityöt.

HISTORIALLISET MAALAUKSET. Jo Unkarin kuvataiteiden toisessa vuosinäyttelyssä kävi ilmi, että neljännesvuosisadan valekuolleena nukkunut Unkarin historiallinen maalaustaide oli jälleen herännyt eloon. Tänä vuonna monet dramaattisia ristiriitoja kuvaavat ja syvälliseen luonnekuvaukseen pyrkivät historialliset taideteokset todistavat tämän taidelajin kehittyneen jatkuvasti edelleen. Nuori Tibor Csernus, Attila Demján, Kossuth-palkinnon saanut Sándor Ek ja György Konecsni kuvaavat teoksissaan dramaattisia episodeja Habsburgeja vastaan vuosina 1848—49 käydystä vapaustaistelusta, Unkarin neuvostotasavallan sankarillisia taisteluja vuonna 1919 sekä Neuvostoliiton vapaustaistelua. Nämä taideteokset kuvaavat tosin menneisyyttä, mutta ne puhuvat kuitenkin nykyajalle — ja viittovat tulevaisuuteen. Vuoden 1514 talonpoikaiskapinan johtajan György Dózsan viikatteita heiluttavissa sotureissa, Lajos Kossuthin vapaustaistelijoissa, Unkarin neuvostotasavallan kotimaataan puolustavissa puna-armeijalaisissa, feodaalijärjestelmän riistoa vastaan lakkoon ryhtyneissä maatyöläisissä Unkarin vapautettu kansa rakastaa ja kunnioittaa vapaustaistelunsa suuria edelläkävijöitä.

KUVANVEISTO. Unkarin kuvanveistotaide, joka jo paljon ennen maalaustaidetta astui sosialistisen realismin tielle, on näyttelyssä edustettuna useilla voimakkailla historiallisilla luomuksilla. Kahdesti Kossuth-palkinnon saanut Zsigmond Kisfaludi-Strobl on asettanut näytteille kipsiinvalettuna uuden teoksensa, Budapestiin pystytetyn Lajos Kossuth-patsaan. Géza Csorba on valmistanut taiteellisen rintakuvan Endre Adysta, 20. vuosisadan alkupuolen suuresta vallankumouksellisesta runoilijasta, nuori kuvanveistäjä Dezsö Erdey on muovaillut Franz Lisztiä ja József Somógyi 17. vuosisadan runoilija-sotapäällikköä Miklós Zrinyi'ä esittävän veistoksen. Korkokuvista ja pienoisveistoksista mainittakoon Felicitas Korányin Franz Schubert-reliefi, István Martsan Dante Alighieri- ja Leonardo da Vinci-veistokset sekä Tamás Vigin Johann Sebastian Bachia ja Avicennaa esittävät medaljongit.

Huomattava osa näyttelyaineistoa, veistoksia ja korkokuvia on tarkoitettu viisivuotissuunnitelman suurten rakennustöiden koristeeksi tai somistamaan kaupunkien kävelypaikkoja ja uusia julkisia rakennuksia. Työläisten, tiedemiesten, taiteilijain ja urheilijain patsaat, Unkarin kansan elämää luonnehtivat korkokuvat ovat osoituksena siitä, että valtiontilausten suuri lukumäärä edistää ratkaisevalla tavalla unkarilaisten taiteilijain luovan työn kehittymistä.

Unkarin Kansantasavallan kuvataiteiden rahasto takaa taiteilijoille säännöllisen aineellisen tuen: se jakaa kuukausittain ennakkomaksuja taatakseen huolettoman toimeentulon työskenteleville taiteilijoille, järjestää opintomatkoja niin kotimaahan kuin ulkomaille jne. Mutta vielä paljon tärkeämpää kuin tämä käytännöllinen tuki on se valtion, työtätekevän kansan osoittama rakkaus ja mielenkiinto, joka kannustaa unkarilaisia taiteilijoita yhä suurempiin tehtäviin, luomaan yhä syvällisempiä aatteellisia taideteoksia. Taidelajien ja aihepiirin erilaisuuden ansiosta pääsee yhä selvemmin näkyviin taiteilijain ja työtätekevän kansan kesken vallitseva läheinen kosketus, unkarilaisten taiteilijain tietoinen osanotto sosialistiseen rakennustyöhön. Yhä lujemmaksi takoutuu Unkarin kuvataiteiden sosialistisen realismin merkeissä hahmoittuva kansallinen yhtenäisyys.

Oszkár Glatzin maalaus ”Korealaisia ja unkarilaisia pioneeritovereita karttapallon ääressä.

Valokuvanäyttely Unkarin urheilusta

Unkari voitti Helsingin olympialaisissa kaikkiaan 16 kultamitalia, 10 hopeamitalia ja 16 pronssimitalia ja pääsi kolmannelle pistesijalle urheilumaailmassa Neuvostoliiton ja USA:n jälkeen. Miten Unkarin kansantasavalta, 9 miljoonan asukkaan maa on saavuttanut asemansa urheilun suurvaltana? Siitä kertoo havainnollisella tavalla Unkarin urheilua esittelevä valokuvanäyttely, joka 2. 5. avattiin Hörhammerin taidesalongissa Helsingissä. Näyttely käsittää toista sataa 70x100 ja 50x60 cm kokoista kuvaa, jotka paitsi Unkarin urheilua edustavat kauniilla tavalla myös kotimaansa korkealle tasolle kehittynyttä valokuvaustaidetta. Näyttely, johon yleisöllä on vapaa pääsy, on Helsingissä avoinna joka päivä klo 9—20 (sunnuntaisin klo 12—20) aina toukokuun 17 päivään saakka. Tämän jälkeen näyttely siirretään Turkuun, missä se on yleisön nähtävänä 24. 5.—6. 6. välisenä aikana.

LYHYESTI UNKARISTA

UNKARIN ITSENÄISEN KANSANRINTAMAN (MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONTJA) VALTAKUNNANNEUVOSTON ISTUNTO. Unkarin Itsenäisen Kansanrintaman Valtakunnanneuvosto piti istunnon parlamenttitalossa maaliskuun 28 p:nä 1953. Istunnossa Mátyás Rákosi, Unkarin Ministerineuvoston puheenjohtaja, Kansanrintaman puheenjohtaja selosti kehitystä Unkarissa Itsenäisen kansanrintaman muodostumisesta lähtien. Selonteon jälkeen valtakunnanneuvosto täydensi virkamieskuntaansa.

UNKARIN VALTUUSKUNTA NUORISON OIKEUKSIA PUOLUSTAVASSA KANSAINVÄLISESSÄ KONGRESSISSA. Unkarilainen valtuuskunta otti osaa maaliskuun loppupuolella Wienissä pidettyyn nuorison oikeuksia puolustavaan kansainväliseen kongressiin 71 maan 452 edustajan joukossa. Valtuuskunnan johtajana toimi György Várhegyi, DISZ:n (Demokraattisen Nuorison Liiton) Keskuskomitean sihteeri.

UNKARIN NUORISO JUHLI MAAILMAN NUORISON VIIKKOA. Maaliskuun lopulla nuoriso kaikkialla Unkarissa juhli Maailman nuorison viikkoa. Unkarin työläis- ja talonpoikaisnuoret, koululaiset sekä ylioppilaat julkitoivat taistelunhaluisen solidaarisuutensa sen nuorison kanssa, joka kamppailee koko maailman rauhan ja demokratian puolesta. Näissä kokouksissa käsiteltiin nuorison oikeuksia puolustavan kansainvälisen kongressin tapahtumia ja päätöksiä. Paitsi pääkaupungissa Budapestissa, pidettiin suuria kokouksia kymmenissä maaseutukaupungeissa. Näissä kokouksissa puhuivat myöskin Unkarissa opiskelevat ulkolaiset stipendiaatit.

TIEDONANTO UNKARIN JA NEUVOSTOLIITON KAUPPANEUVOTTELUISTA. Ystävällisessä hengessä, molemminpuolisen yhteisymmärryksen vallitessa allekirjoitettiin maaliskuun 24 p:nä sopimus Neuvostoliiton ja Unkarin vuoden 1953 tavaranvaihdosta Neuvostoliiton sisä- ja ulkoasiainministeriön ja Unkarin kauppadelegaation yhteisten neuvottelujen tuloksena. Osapuolet sopivat siitä, että vuonna 1953 tavaranvaihtoa huomattavasti kohotetaan vuoteen 1952 verraten sekä tammikuun 23 p:ään vuonna 1953 voimassa olevaan pitkäaikaiseen tavaranvaihtosopimukseen nähden. Neuvostoliitto tuottaa Unkarille koneita sulattoja, kaivoksia ja tehtaita varten, samoin kuin puuvillaa, rautamalmia, koksia, maatalouskoneita ja muita tavaroita, joita Unkarissa tarvitaan. Unkari taas puolestaan vie mm. meri- ja jokialuksia, nosto- ja kuljetuslaitteita, tehdaskalustoa ja vetureita Neuvostoliitolle. Sopimuksen allekirjoitti Neuvostoliiton puolesta sisä- ja ulkoasiain ministeri A. I. Mikojan, Unkarin puolesta ulkomaankaupan ministeri András Szobek.

NUORTEN UNKARILAISTEN JALKAPALLOILIJAIN VOITTO BELGIASSA. Kansainvälisen jalkapalloliiton (FIFA) järjestämässä nuorison maailmanmestaruuskilpailuja vastaavassa kilpailussa Belgiassa Unkarin joukkue tuli ensimmäiselle sijalle kuudentoista maan edustajien joukosta. Unkarin joukkue saavutti jo alkukilpailujen aikana brysseliläisen yleisön huomion ensiksi voittamalla Sveitsin joukkueen 4:0, senjälkeen Irlannin joukkueen myöskin 4:0 ja Turkin 2:0 päästen näin loppukilpailuun. Heysel-stadionilla järjestetyssä loppukilpailussa Unkarin joukkue joutui Jugoslavian joukkuetta vastaan (samoin kuin Helsingin olympialaisissa Unkarin maajoukkue joutui Jugoslavian maajoukkuetta vastaan). Unkarin nuorison joukkue voitti jugoslaavit 2:0 puoliajan ollessa 0:0. Unkarin "18-vuotiaitten joukkue" osoitti esiintymisellään, että Unkarin jalkapalloilulle on kasvanut kunniakas jälkipolvi.

Kronikkaa seurassa tapahtuneesta

SUOMI-UNKARI SEURAN HELSINGIN OSASTO järjesti keskiviikkona 8. 4. -53 Elannon kerhossa Unkarin kansan vapautuksen 8. vuosipäivän juhlan. Tilaisuutta kunnioittivat läsnäolollaan Unkarin Kansantasavallan Helsingin lähettiläs, ministeri ja rouva Dömötör, lähetystöneuvos Maria Balog ja lähetystön henkilökuntaa, maassamme vierailevat Unkarin kauppavaltuuskunnan edustajat sekä huoneuston täyteinen kutsuvierasyleisö.

Juhlahuoneisto oli kauniisti koristettu Suomen ja Unkarin lipuin sekä Unkarin kansan elämää kuvaavilla värikkäillä seinälehdillä. Juhlan avauksen suoritti seuran puheenjohtaja Ele Alenius, minkä jälkeen nuoret taiteilijattaret Raili Pihkala ja Salme Joki esittivät unkarilaisia ja suomalaisia säveliä pianolla ja viululla. Kansallisteatterin näyttelijä Vilho Siivola esitti lausuntaa, ja juhapuheen piti sosiaalipäällikkö K. L. Kulo selostaen päivän merkitystä ja Unkarin kansan rauhanomaista rakennustyötä.

Väliajalla kahvia nautittaessa unkarilaisiin kansallispukuihin pukeutuneet neitoset tarjosivat yleisölle hedelmiä ja makeisia. Ohjelma jatkui. Voimistelunopettaja Eevi Leppänen esitti onnistuneesti lausuntaa ja Lasse Kuusela suomalaisia kansanlauluja. Lopuksi ministeri Dömötör piti lyhyen puheen, minkä jälkeen yleisö päätti lähettää Unkarin kansalle seuraavansisältöisen sähkeen:

"Kokoontuneina Helsingissä Unkarin kansan vapautuksen 8. vuosipäivän juhlaan lähetämme Unkarin kansalle sydämelliset onnittelumme Unkarin kansan menestyksellisen sosialistisen rakennustyön johdosta.

Eläköön Unkarin rauhaa rakastava kansa ja sen kunnioitettu johtaja Mátyás Rákosi!

Lujittukoo Unkarin ja Suomen veljeskansojen ystävyys!"

Erittäin onnistunut ja miellyttävä tilaisuus päättyi lyhyeen tanssituokioon.

TURUN OSASTOLLA oli torstaina 9. 4. —53 Vähäväkisten juhlasalissa Unkarin kansan vapautuksen 8. vuotispäivän juhla, jonne oli saapunut salintäydeltä yleisöä.

Turun Työväen Orkesterin esitettyä unkarilaisia ja suomalaisia säveliä osaston sihteeri Niilo Kavenius lausui yleisön tervetulleeksi juhlaan. Seurasi yksinlaulua, unkarilaista runoutta ja Turun Työväen lapsikuoron esityksiä. Juhlapuheen piti Suomi—Unkari Seuran johtokunnan jäsen Edvin Salonen. Erikoista huomiota herättivät opettajatartertsetin esittämät suomen- ja unkarinkieliset kansanlaulut. Ohjelmassa oli vielä unkarilaisia tanssiesityksiä, huumoria ja sekakuoro Työnlaulajain esityksiä.

Tilaisuus oli lämminhenkinen ja mieliinpainuva.

Vastaavanlaisia Unkarin kansan vapautuksen 8. vuosipäivän juhlia vietettiin myös Tampereella, Kemissä ja Lahdessa paikallisten Suomi—Unkari Seuran alaosastojen järjestäminä.

HELSINGIN OSASTO järjesti 11. 4. elokuvateatteri Capitolissa salintäyteiselle yleisölle unkarilaisen musiikkielokuvan "Erkelin" ensiesityksen. Kutsuvieraiden joukossa nähtiin Neuvostoliiton, Kiinan Kansantasavallan ja muiden kansandemokraattisten maiden ministerit ja asianhoitajat.

Sihteeri.

"Suomi-Unkari"-lehden lukijoille

Jotta "Suomi-Unkari"-lehti kehittyisi yhä paremmaksi ja monipuolisemmaksi, yhä enemmän lukijakuntamme vaatimuksia ja tarpeita vastaavaksi, lehden arvoisia lukijoita pyydetään hyväntahtoisesti kirjoittamaan toivomuksistaan, arvosteluistaan ja parannusehdotuksistaan lehden toimitukselle.

Lehden toimitus olisi kiitollinen, jos sen ja lukijakunnan kesken syntyisi vilkas ja läheinen vuorovaikutus molempien osapuolten tyydytykseksi. Jos lukijoita kiinnostaa jokin erikoinen aihe, jokin erikoinen ala Unkarin elämässä, jokin historiallinen tai maantieteellinen seikka, jokin sivistyksellinen, taloudellinen, poliittinen tai yhteiskunnallinen kysymys, joku unkarilainen taiteilija, tiedemies, urheilija, historiallinen merkkimies, yhteiskunnallinen toimihenkilö tai tavallinen unkarilainen ihminen, niin kirjoittakaa toimitukselle. Toimitus tulee tekemään kaikkensa, jotta kiinnostuksen kohde esiteltäisiin lehdessä. Jos haluatte tietää, mitä joku tunnettu ja suosimanne unkarilainen henkilö tällä hetkellä puuhaa, suunnittelee tai ajattelee joistakin tietyistä kysymyksistä, koettaa lehden toimitus puolestaan saada yhteyden toivottuun henkilöön ja julkaisee myönteisessä tapauksessa hänen vastauksensa tai selostuksensa lehdessä.

Kirjeenvaihto toimituksen ja lukijoiden kesken on jo alkanut. Kiitämme arvoisia kirjoittajia lehdellemme osoitetusta huomiosta. Kirjeet pyydetään edelleen lähettämään "Suomi-Unkari"-lehden toimitukselle, Mikonkatu 8 A 13, Helsinki.

Suomi—Unkari Seuran retkeilypäivät

Seuran jäsenten keskuudessa on herännyt ajatus järjestää tulevan kesän aikana yhteiset retkeilypäivät, joilla seuran jäsenillä olisi mahdollisuus lähemmin tutustua toisiinsa. Tämän johdosta pyydetään osastojen johtokuntia ja seuran jäseniä tekemään ehdotuksia, missä ja milloin retkeilypäivät vietettäisiin.

Suomi-Unkari Seura

Toimisto: Mikonkatu 8 A 13, Helsinki, puh. 52 823, toimisto avoinna joka arkipäivä klo 9—17.

Puheenjohtaja: Ele Alenius, Meritullink. 32 C. 22, puh. 39 185.

Sihteeri: Toivo Salonen, Pengerk. 17 C 91, puh. 52 823 ja 72 219.

